Egyes szám ára 4 lei. Cenzurat

Oradea-Mare (Nagyvárad) 1925. CSÜTÖRTÖK, DECEMBER 10. Ötvennegyedik évfolyam, 279. szám.

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő: HEGEDÜS NÁNDOR Felelős szerkesztő: MAROT SÁNDOR

Biharmegye tíz képviselőt

három szenátort küld a következő parlamentbe

Az új választójogi törvény választókerületi beosztása — Az erdélyi és bánsági kereskedelmi és iparkamarák két szenátori mandátumot kapnak

Tegnap terjesztette be a kormány az új választójogi törvényjavaslatot a szenátus elé. Az utolsó simitások itt fognak történni rajta, mégis a javaslat lényegén nem fognak változtatni és a parlament szótlanul és engedelmesen ezt is megszavazza, mint minden más javaslatot.

A mandátumok megoszlásáról, amely körül a legnagyobb viták voltak és lesznek, a javaslat úgy intézkedik, hogy a központi iroda főnöke a jegyzőkönyvek felvétele után összeszámolja az egyes listákra és a listákra összesen leadott szavazatokat. Az a liszta, amely a szavazatok hatvan százalékát kapja, viszi el a mandátumokat.

Ha egyik liszta sem kapott abszolut többséget, a szavazatok számát elosztják a választandó jelöltek számával és ahányszor az így nyert hányados megvan az illető listára leadott szavazatok számában, annyi mandátum jut a listára. És ha még üres mandátum, az eljárás a következő: ha csak egy gazdátlan mandátum van, azt az a liszta kapja, melyre a legtöbb szavazatot adták le, ha két üres mandátum van, megosztják a legtöbb szavazatot kapott két liszta között. Amennyiben három vagy több gazdátlan mandátum marad, úgy a legtöbb szavazatu liszta kap kettőt közülük, a többit a legnagyobb hányadosu listák között osztják fel. Sorshúzás útján dől el annak a mandátumnak a sorsát, amely az összes fenti eljárások ellenére gazdátlan maradt. Egyenlő számu szavazatok esetén a mandátumokat arányosan osztják el a listák között. A mandátumokat a jelöltek a listákon feltüntetett sorrendben kapják meg. Abban az esetben, ha a szavazatok és a jelöltek hányadosa egyetlen liszta szavazatainál sincs meg, a mandátumok arányos többségét az a liszta kapja, melyre a legtöbb szavazatot adták le, a többit pedig az utána következő legtöbb szavazatot nyert liszta kapja.

Az általános, titkos és kötelező lajstromos szavazás alapján Erdély összesen százhuszonhét képviselőt fog küldeni a jövő parlamentbe. Ezek közül Alba-Alsófehérmegye 5, Aradmegye 9, Biharmegye 10, Brassómegye 3, Krassómegye 6, Csikmegye 3, Kolozsmegye 6, Fogarasmegye 3, Hunyadmegye 9, Máramarosmegye 4, Marostordamegye 5, Besztercenaszódmegye 3, Udvarhelymegye 4, Szilágymegye 5, Szörénymegye 5, Szatmármegye 7, Szebenmegye 5, Szolnokdobokamegye 6, Nagykükülllőmegye 3, Toroltálmegye 9, Háromszékmegye 3, Tordamegye 4 képviselőt választ. Kisküküllőmegye egyetlen képviselőt sem küld a parlamentbe.

Szenátor csak negyven évet betöltött román állampolgár lehet. A legközelebbi parlamentben Erdélynek harminchárom választott szenátora lesz. Vármegyék szerint a következő arányban kerülnek megválasztásra a szenátorok: Alba 1, Arad 2, Bihar 3, Brassó 1, Caras 2, Csik 1, Cluj 2, Fogaras 1, Hunyad 2, Máramaros 1, Marostorda 1, Nasaud 1, Udvarhely 1, Szilágy 1, Szatmár 2, Szörénymegye 2, Szeben 1, Somes 2, Nagykükülló 1, Kisküküllő 1, Temes Torontál 2, Háromszék 1, Torda 1 szenátor.

Ezeken kivül hivatalból küldenek szenátort a megyei és községi tanácsok, valamint a kereskedelmi és iparkamarák is. Erdélyből igy még 24 községi, illetve vármegyei szenátor fog kikerülni. A kereskedelmi és iparkamaráknál ezt a statisztikát nem lehet pontosan beállitani, mert Csikmegye például a jassi-i kerülethez van beosztva, Háromszékmegye a galaci kerületben választ, Brassómegye, Fogarasmegye és Szebenmegye pedig a bukaresti kerülethez tartozik. A negyedik, kolozsvári kerülethez tartozó többi kereskedelmi és iparkamarák Erdélyből és Bánátból két szenátori mandátumot fognak kapni hivatalból.

Averescu beszélt a kamarában

A Bukarestből jelenti a Rador: A képviselőház kedd délutáni ülésén Moldoveanu interpellációt intézett Russu képviselőnek a marosvásárhelyi primár ellen felhozott vádjai ellen.

Averescu tábornok mondott ezután egy beszédet. Hangsúlyozta, hogy a törvények folytonosságát az államrend érdekében meg kell tartani és a liberálisokat követő kormányoknak kötelessége, hogy azokat a törvényeket, amelyeket ez a kormány hozott, kivétel nélkül respektálják.

Foglalkozik ezután a külföldi kölcsönnel és kijelenti, az a tény, hogy Bratianu Vintila most már külföldön keres kölcsönt, eddigi politikájának feladását jelenti.

A kamara éjjeli ülésén folytatták a magántanitás reformjáról szóló részletes vitát. Az első felszólaló Lerner parasztpárti képviselő, aki éles beszédben foglalt állást a javaslat ellen és a kamara előtt ismertetett felhivásban fordul a román néphez, hogy ne engedjék elsikkasztani a kisebbségeknek a kulturához való jogát. Követeli, hogy a zsidó iskolák számára biztositsák azt a jogot, hogy iskoláikban azt a nyelvet tanithassák, amelyet akarnak.

Majd dr Stern Adolf zsidó képviselő javaslatot tesz a törvényjavaslat módositására az alkotmány szellemében. Tiltakozik az elemi iskolák felállitását tiltó rendeletek ellen, mert azok az alkotmányba ütköznek. Jó román hazafinak tartja magát, de zsidóságát nem hajlandó megtagadni. Egyenlő elbánást kér a zsidó iskolák számára is.

Közbekiáltások a liberálisok részéről: Stern a külföldön ország és dinasztia ellenes propagandát folytat.

Stern folytatja beszédét, követeli, hogy a zsidó iskolák szabadon választhassák meg a tanitási nyelvet. A javaslatot a jelenlegi formájában nem fogadja el.

Jorga Miklós, akinek beszédét a Ház minden oldalán nagy figyelemmel hallgatták, kifejtette, hogy nem tartja szerencsésnek Anghelescu javaslatát, már azért sem, mert az nem egy egységes megállapodás eredménye. Feltételezi, hogy a törvényjavaslat megállapitásánál a legjobb intenciók vezették, mégis megállapitja, hogy ebből a javaslatból legjobb esetben szabályzat lehet, de törvény soha. A másik nagy hiba a törvényjavaslat indokolásának szerkesztésében rejlik. Elejét kellett volna venni a kisebbségek elleni gyanusitásoknak, amelyeknél Anghelescu egyik végletből a másikba esik. Hive a felekezeti iskoláknak, mert azok tradiciókon alapulnak. Felállitandónak tartja a magánegyetemeket, mert azok az általános kultura legbiztosabb pillérei. Mint pártvezér és kulturális tényező tiltakozik minden olyan intézkedés ellen, amely a müvelődést és haladást akadályozza.

Mosoiu miniszter expozéja a nagyváradi liberális pártban

Dr Regman Miklós a liberális-párt nagyváradi elnöke

Kedden este elnökválasztó gyülést tartott a nagyváradi liberális párt. A gyülés jelentőségét Mosoiu miniszter megjelenése és beszéde emelte. Pacala György főtitkár üdvözlő szavai után Mosoiu miniszter ajánlotta, hogy a lemondott dr Popovici Miklós helyébe, — akinek érdemdus müködéséért köszönetet mond — dr Regman Miklós prefektust válasszák meg. A gyülés egyhangu éljenzéssel választotta Regman Miklóst elnökké. A miniszter a párt uj elnökét meleg szavakban üdvözölte, a melyből a prefektus iránt érzett bizalma áradt ki:

— Kivánok, — mondja a miniszter — minden jót az uj elnöknek és remélem, hogy itt, ebben a fontos határvárosban minden energiáját latba fogja vetni, hogy a párt érdekeit szolgálja. Nem kételkedem abban, hogy Regman prefektus, aki csak rövid idő óta van az önök körében, már kiérdemelte az önök bizalmát és bebizonyitotta, hogy megérti a helyzetet és hogy keresi azokat az eszközöket, amelyek pártszervezetét a megyében és a városban erőssé teheti. Ennek a szervezetnek olyan nagy jelentősége van az országos politikában, hogy erős kéz kell a vezetésére.

Majd arról beszélt Mosoiu miniszter, hogy a liberális pártszervezet egyik legfontosabb jövő feladata Biharmegyének és Nagyváradnak gazdasági és kulturális fejlesztése kell, hogy legyen, tekintet nélkül arra, hogy a lakosság, amelyet gazdasági és kulturális szempontból egyre magasabb nivóra akarnak emelni, — milyen nemzethez, fajhoz, vagy felekezethez tartozik.

Kéri a miniszter Regman prefektust, hogy folytassa továbbra is azt a munkát, amelyet tegyövetelekor megkezdett. Ezután a politikai helyzet ismertetésére tér át a miniszter. Bejelenti, hogy Bratianu Vintila pénzügyminiszternek évek óta tartó szivós munkával sikerült Romániának Anglhával és Amerikával szemben fennálló adósságait rendezni. 12 milliárd leit töröltek Románia adósságából. Amerikában ugyanilyen sikere volt Bratianunak és az amerikaiak már kezdenek hitelt ajánlani Romániának, hogy ujjáépit-

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

hesse azt, amit a háboru elpusztitott. A kormány, ha a kölcsön létrejön, óriási beruházásokat fog eszközölni, elsősorban azoknál az üzemeknél, amelyek reális jövedelmet hajtanak. Tény, hogy a kormány négy év alatt egy bani külföldi kölcsönt sem vett fel.

Áttérve a szoros értelemben vett politikai helyzetre, a miniszter kifejezésre juttatja azt a meggyőződését, hogy az uj választásokat a liberális kormány fogja lefolytatni. Éppen azért most kell megmutatni a párt valamennyi szervezetének, hogy zárt sorokban halad a nagy harc felé, amit a községi, majd az országos választások jelentenek. Megjegyzi a miniszter, hogy az országos választásokat valószinüleg májusban fogják megtartani s e választásokra már most készülni kell. E célból a liberális pártnak igyekezni kell minden értékes, dolgozni akaró elemet bevonni sorai közé.

Megemliti a miniszter, hogy a kormány a köztisztviselők sorsán javitani fog és a rendezések két-három éven belül elérik az aranyparitást.

Bota György főtitkár köszönti ezután az ujonnan belépett tagokat és pedig elsősorban Mocan Miklós doktort, akit lelkesen megelőleznek, továbbá

dr Pelle Jánost, Hica János dr közjegyzőt és 66 néptanitót, akik en bloc léptek be a pártba.

A prefektus elnöki székfoglalója

Ezután Regman Miklós dr prefektus emelkedett szólásra:

— Méltán meg vagyok hatva — ugymond — a bizalomnak ettől a gesztusától, amelyet nem is vártam, noha igyekszem az Önök intencióinak, vágyainak megfelelően működni. Lelkem mélyéből köszönve jóakaratu bizalmukat, kérem önöket, higyjék el nekem, hogy sohasem fogok ügyekezni az önök szándékaival ellentétbe kerülni. A legszivélyesebb barátság jegyében igyekszem önökkel együtt dolgozni. Kisérje áldás és harmónia ezt az őszinte barátságot és találkozzék az a mi szeretett elnökünknek, Mosoiu miniszter urnak a helyeslésével. Amikor ezt a megtiszteltetést elfogadom, bizom elsősorban a párt képviselő-tagjainak, tehát Negulescu és Chirvai urak támogatásában. Majd beszámol a prefektus arról, hogy mit végzett a megyei liberális szervezet mostanáig. Most a községi választások küszöbén ujjászervezik a pártot községenként és járásonként és január folyamán az egész megyei pártot reorganizálják.

Chirvai Vazul dr képviselő rámutat azokra a teljesitményekre, amiket a párt a megyében gazdasági téren végzett. A párt által alapitott Népbank fiókjainak száma eddig 40-re emelkedett s e fiókok összesen hét millió leit kezelnek. Sikerei voltak a pártszervezetnek a háborus károk kiutalása terén is.

Most ujból Regman Miklós prefektus áll szólásra és ismerteti azt a munkát, amit kulturális téren végzett Nagyváradon és a megyében a liberális kormányzat. Megemliti, hogy a Berettyószabályozási Társulat főutcai házát négy millió leiért megvették felsőipariskola céljára és sikerült megvásárolni a róm. kath. püspökségtől a tanitóképző intézetet, ahol leányinternátust és liceumot fognak berendezni. A prefektus szerint kielégitő a helyzet a megyei iskolaépitések terén is. Szóvá teszi, hogy a premontrei gimnázium épületét román kulturális célra szeretné igénybe venni, egyelőre azonban a Semmitőszék előtt fekszik ennek az intézetnek az ügye.

Bota György főtitkár rövid fölszólalásában bejelenti, hogy a belényesi és tenkei felsőipariskola közel áll a megvalósuláshoz.

Negulescu képviselő fontosnak tartja, hogy a jövőről is beszéljenek, mert a választások küszöbén áll a párt és a propagandát nem az utolsó pillanatban kell csinálni. Nem elég kiáltványokat készíteni, hanem szorosan össze kell fogni és lehetőleg minél több tagnak minél több helységbe kell kimenni a liberális párt programjának ismertetésére.

Mosoiu miniszter veszi át most a szót.

— Biharban és Nagyváradon nagy szükség van arra — mondja a miniszter, — hogy a liberális párt megmutassa milyen erős. Meg kell ezt mutatnunk elsősorban a kisebbségieknek, mert ők ahhoz a párthoz fognak csatlakozni, amelytől a győzelmet remélik. A liberális párt bizhat a sikerben, mert hiszen ennek minden előfeltétele meg van s ezért felkérem önöket, hogy mindenki, — aki azt akarja, hogy ez a párt sokáig kormányozhasson, — az harcoljon és szervezzen.

— Több izben volt alkalmam a legutóbbi időben érintkezésbe lépni kisebbségiekkel, megmagyaráztam nekik a helyzetet és ők megértették, hogy csak velünk szabad menniök. Továbbra is tárgyalni fogunk a kisebbségekkel, mert meg kell győznünk őket valamennyiőket arról, hogy csakis a liberális párttal együton haladva érhetnek el eredményt.

Végeredményben — a miniszter szerint — csakis a liberális párt képes arra, hogy az országot vezesse. A mezőgazdasági kamarai választások bebizonyitották, hogy a kisebbségiek megértik a liberális párt politikáját. Mert például Szilágymegyében a magyarok a liberális jelöltekre adták szavazatukat.

— Mi olyan párt vagyunk, — mondja a miniszter — amely nem csinál kisebbségiek, felekezet, vagy nemzetek ellen irányuló politikát.

— Én voltam az, aki egy héttel ezelőtt a minisztertanácson elértem azt, hogy nem adtak engedélyt az ébredő magyarok képviselőinek arra, hogy Nagyváradon népgyülést tartsanak. Mi nem akarjuk, hogy az ország lakossága közt bárki is ellentétet szitson.

— A kisebbségiektől mi azt kivánjuk, hogy velünk együtt dolgozzanak az ország konszolidációján, de azt nem engedjük meg, hogy a határon tulra tekintgessenek. Mi elég erősek vagyunk arra, hogy magunkat megvédelmezzük, de azt nem engedhetjük meg, hogy itt mérgezzék a pagandát folytassanak. Ezért ellenezte a minisztertanácsban ama váradi gyülés megtartására szóló engedély kiadását.

— Mi azt kivánjuk — mondotta ezután a miniszter, — hogy a kisebbségiek gazdasági, kulturális téren velünk együtt dolgozzanak. Ezt bizonyitékát adtuk annak, hogy megértő magyarok velük szemben. Utóvégre a liberális kormány az állami költségvetésbe jelentékeny összeget állit be a kisebbségi felekezetek részére, amiből ők segélyezése cimén. Ezt nem azért tesszük, mintha félnénk, hanem ezzel is bebizonyitani akarjuk, hogy a román nemzeti szellem nagylelkeny. Remélem, hogy az önök akciója után a váradi magyarság és zsidóság megfogja érteni, hogy a liberális párttal való szoros együttmüködés a legszebb perspektivákat nyitja a jövő számára.

A miniszter beszédét zajos tapssal köszönték meg a hallgatók. Végül Regman Miklós prefektus megköszönte a miniszternek a megjelenést, amit a párt érdekében kifejt és a szeretetet, amit minden alkalommal kifejezésre juttat.

Ezzel az ülés bezárult.

Az uj rendőrprefektus programja: a rend, igazság és a polgárok jogainak megvédése

Hétfőn, dr Reu Illés Nagyvárad város uj rendőrprefektusa átvette hivatalát. Minden formalitás mellőzésével történt a hivatali átadás. Azután az egybegyült rendőrtiszteket üdvözölte dr Reu pár szóval, melyben mindenkitől munkát követel.

Kedden reggel magához kérette a lapok rendőri tudósitóit. Egy közvetlen, nyugati gondolkodásu urat ismertünk meg az uj prefektusban, aki, ha programját beváltja, bizonnyal népszerü ember lesz Nagyváradon.

— Mindenek előtt kijelentem — mondotta dr Reu — hogy én nem politizálok, nem vagyok egyik politikai pártnak sem tagja. A belügyminiszter úr azért küldött ide, hogy vigyázzak a város minden polgárának vagyonára, testi épségére, szóval rendőr vagyok és semmi más.

— Meglátogattam minden ügyosztályt. Bizonyos átcsoportositásokat fogok végezni a szolgálat gyorsasága érdekében. Eltökélt szándékom, hogy különösen az útlevélügyosztály menetét szeretném gyorsabbá tenni, ami azt hiszem, sikerülni is fog.

— Tudassák a város közönségével, hogy minden igaz ügyben szivesen állok bárkinek rendelkezésére, nem kérdezem, ki milyen nemzetiségü, vagy vallásu, mindenkinek jogos panaszát elintézem úgy, ahogy azt a törvény diktálja. Legyenek hozzám bizalommal és ha valakit sérelem ért, jöjjön hozzám.

— Programot kérnek tőlem? Tessék.

— Mindenek előtt ki kell jelentenem, hogy közhivatalnok vagyok és semmiféle pártpolitikában nem veszek részt. Hivatali elődöm, Catana Aurél úr lemondása folytán a belügyminiszter engem delegált a nagyváradi rendőrprefektura vezetésére. E minőségemben szigoruan ragaszkodni kivánok azokhoz a keretekhez, amelyek a korrekt köztisztviselő számára adva vannak és amelyeket magamra nézve kötelezőnek ismerek. Minden hatalmamat arra fogom fordítani, hogy a rendeleteket továbbra is még teljesebben betartassam, minthogy ennek előfeltétele annak, hogy ennek az országnak minden lojális állampolgára békésen és megelégedetten dolgozhasson, saját egyéni jóllétéből és egyszerüen az egész ország felvirágoztatásának érdekében.

— Ezek az elvek vezérelnek engem, amikor a rendőrprefektusi állást elfogadtam és jól tudom mindazokat a számos és különböző nehézségeket, amelyek ezzel az állással járnak. Ezért indittatva érzem magamat, hogy Nagyvárad egész közönségéhez egy problematikus felhivást intézzek és kérem, hogy segitségükkel és a ma rendelkezésemre álló szerény rendőrségi szervezettel ezt az eredményt valóságos városi nivóra emelhessük.

— Hozzáfüzöm még azt, hogy nem rendőrségi különbség nélkül mindenkinek igazságot fogok szolgáltatni. E célból kérem Nagyvárad közönségét, hogy minden üggyel a lehető nagyobb izalommal forduljon hozzám.

Ezeket mondotta dr Reu Illés. A város közönsége bizalommal lehet a fiatal prefektus iránt, akinek váradi szerepléséről Kolozsvárról, ahol évekig dolgozott a legjobb emlékben előzték meg.

Korcsolyák nagy választékban K... ADOLF ...vaskereskedése

Gummiharisnyák, szoptatók, hasköté... „Hygiea" Str. Nicolae Iorga (Zöldfa-u...

NŐI KÖCIPŐ 500 lei... kapható REICHARD és fia cégn...

Apolló mozgószinház

Csütörtök, pénteken

Grófi Costia

A nyugtalan lelkiismeret drámája 8 felvonásban.

Főszereplő: Conrád Veidt. Főszereplő: Conrád Veidt

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Ady arca és Hatvany arca

Akét arc a magyar literatura forrongó tüzében át simult szorosan egymás mellé és nézett emény profiljuk szembe egymással. A költő batja, Ady és kritikusa, uttörő harcosa és haragos ellensége. Hatvany nem szerette Adyt. Bizalmatlanul nézte és vésül rá fiatalságának minden hevületét töltötte Ady Endre élete.

budapesti Kerepesi-temetőben egy korhadó izi, hogy az utolsó évszázad legnagyobb költője ott lent dalol a Halottak élén s Lajos viszi az elő Adyt országhatárokon sről-városra és vérből és szivből való obe- állit minden idők feledtető hamuja fölött. és kinoztuk, szent kötelékkel szerettük, eladással kerestük és találtuk meg egymást dotta Hatvany tegnapi előadásában.

inéztünk a szük és sötétes nézőtérről, a gy, de áhitatos, lelkes gyülekezet szektájá- pódiumra c Lehunyó szemekkel, a belülről és marrangoló önvallomás lázas koloritjá- arcán tája ki szivének legelrejtettebb fo- is egy v ágjáró ember. Érezni kellett, hogy magnetikus áram indul meg és a delejes ség legmagasabb wolt-ja kapcsolódik egybe a, szinte dermedt hallgatóság és előadója

e a lepergő szavak lágy pianóin és fölhar- rescendóin át éreztünk valami mást is. Hogy ny, a barát és Ady, a költő, most talál- tt egymással igazán. A meg nem ér- félreértett, az üldözött tegnap Adyja, a ha- i kóboró és magyarságában égő ma Hatvany val. Ady és Hatvany arcában láttuk meg itt ös vonást és amikor föltárult előttünk egy élek és nagy élet minden tragikuma és fáj- , valahogyan ugy éreztük, hogy a zengő kiséró muzsikájában ott cseng terpretáló müvésznek is a maga és kiáltó fájdalma...

Hatvany végigvezette előttünk a mindvégig áradi zsurnalisztának, ujságlalónak és fejei titánnak maradó Adyt a Vér és Aranytól — natorium ágyáig, a sirtól — az örök föltáma- Megrázó és szeszélyes, éposszerü és emberi ez a kép. És mindenekfölött őszinte. Megcsil- ta, magasra emelte a költő királyi koronáját m tartott ámító leplet az ember nagy gyön- kei elé. De Adyt — mondotta Hatvany — nem te senki. Lehetett rossz, lehetett hütlen barát, rduló és hizelgő, bosszuálló és gyermekien ra- odó. Mindegy. Ady Endre mindenkié. És min- é ugy, ahogy volt, ahogyan van és ahogyan

Hatvany megtudott haragudni Adyra — de nem t elforgulni a költőtő, soha. Egy intim vallo- során elmondja, hogy amikor Ady a Nyugat- i során cserben hagyta, ellene fordult, meg- ett szivvel, valósággal egy nagy szerelmi csa- s kinzó terhével menekült külföldre. Utravalóul barátai és megnittei a keserü szemrehányások tarisznyáját akasztották a nyakába: hogy jó ez , mit harcolt, ágált, propagált Ady mellett. Ime fizettség.

— Nem akarok többet tudni Adyról — mon- a akkor Hatvany. És külországok földjén: szal- ikban és hotelszobákban, kávéházakban és re- ciókban fülöntogott minden magyart és Adyról élt, német cikkeket irt, verseit kényszeritette rá ra, akik mint a legnagyobb Ady-tamások jöttek zá és mint Ady-istenitők távoztak. Megbocsá- és ujra összeveszett, kibékültek és ujra egy- nyakába borultak. Mert Adyt lehetett gyü- i, de Adyt muszáj a mindenekfelett való tró- a emelni.

Egyik legjellemzőbb és az Ady-ismerők előtt legdöbbentőbb eset, hogy 1917-ben, tehát nem tkal Ady halála előtt huszezer Ady-könyv idt elárvultan és félredobva az Atheneum pin- ében. Nem kellett senkinek. A könyvboltosok n keresték, a kiadók féltek tőle, a legrosszabb etnek találták. Később ásta ki Hatvany ezeket a ivveket a feledés koporsójából és a kétezeregy- ány koronán megvásárolt hnszezer kötetet dobta magyar világba és megértésbe. Az utolsó köte- az ellelejtett hat esztendőnek termését ő, Hat- y válogatta ki. Ady egyszerre három kötettel rt megjelenni. Hatvany a barát, a mükritikus és dó gondos és figyelmes kezekkel rostált, javitott, rott, formált. Ez bántotta az akkor már nagybe- Adyt és egyizben telefonon hivta őt fel és k ennyit mondott:

— Greguss!

De ez a könyv volt Ady legnagyobb és egyben földi életének legutolsó megfellebbezhetetlen és el nem konfiskálható diadala.

*

Az Ady-előadás után Hatvany nehány finom és szerény szóban kért engedélyt közönségétől, hogy magáról is beszélhessen. De ez a magáról való beszed is „Ady világa" cimü most készülő munkájának bevezető lendülete volt. Nem egészen ismereilen, de mégis rejtett függönyök tárultak szét ennek a hol gyermekin mosolygó, hol érces agresszivitással néző kemény fejformáju embernek nyulánk alakja körül. Amint magáról beszélt, néztük, figyeltük és róla gondolkoztunk.

— Ime egy ember. Gazdag ember, cukorgyáros. Pénze, rangja, palotája van. Küllöldön hatalmas barátai, nagyszerü összeköttetései. Iró a legdelikáltabb nyugati témjelzéssel. Esztétikus és kritikus Gyulay Pal legmeghittebb iskolájából. És egy gazdagon fölkinálkozó élet virágos fiatalságát nem a kaszinók zöld asztalába, a pezsgő-hütőbe ölte. Odaszegődik a magyar irodalom mellé. Megpillant egy uj égiényt a magyar ég irodalmi kárpitján és Napimádó lesz és a Nap-imádók sok ezreinek gyülekezetét verbuválja. Most hét esztendeje vándoruton van. Lehetne angol ur és német iró. Páris élvezeteinek és nagyszerüségeinek kapuja készségesen nyilna meg számára. De magyar ember — és az akar lenni mindvégig. Hátsó ajtókon már rég besétálhatna. De nem akar surranni, sem átcsempészödni. Vár ja, amig egy tisztult és mindent megértő közeledés fogja meg azt a jobbot, melyet Kazinczy kézfogó barátja szorított meg . . .

Igy láttuk mi Ady arcán át — Hatvany igazi arcát.

*

Az elektromos feszültség konnektorát kikapcsolták és a Vigadó termének áhitatos közönsége mint egy ember ugrott föl és a szivek mélyéből fakadó óvációval vették körül a spontán és őszinte ünneplés centrumában álló Hatvany Lajost. (m. s.)

Nyilvánosságra került a magánoktatási javaslat engedményeiről szóló jegyzőkönyv

Bukarestből jelentik: A magánoktatási törvényjavaslaton eszközlendő változtatások megvitatásánál sok szó esett egy jegyzőkönyvről, a melyet Anghelescu vett fel a kisebbségek képviselőivel, s amely jegyzőkönyv az engedményeket tartalmazza. Ezt a fontos okiratot most hozták nyilvánosságra és ez a következőket tartalmazza:

1. Az egyházak minden kategóriáju közép- és elemi iskolákat fenntarthatnak a szükséghez képest korlátlanul. Egyetemek és uj tanitóképzők felállitása nincs megengedve.

2. A nyilvánossági jogot élvező felekezeti iskolák ezen jogukat továbbra is megtartják. Az ezután megnyitandó iskoláknál a miniszter utólagos aprobálása szükséges. Az aprobálást azonban nem lehet elutasitani, ha az iskola a törvényes feltételeknek megfelel. Ha az iskolafenntartó hatóság beadott kérésére a miniszter hat hónapon belül nem válaszolna, az iskola nyugodtan megnyitható.

3. A felekezeti iskolák vezetése, valamint pedagógiai és fegyelmi irányitása a fenntartó hatóság joga. A kormány ellenőriz és vizsgalati jogot gyakorol.

4. A felekezeti iskolákban a szülők kérésére másnyelvü és felekezeti tanulók is felvehetők a románokat és zsidókat kivéve.

5. A felekezeti iskolákat megillető minden jog, amely a nyilvánossági joggal kapcsolatos, vezetésből és irányitásból származik. Tehát éppen ugy, mint az állami iskolák osztálybizonyitványokat bocsájthatnak ki s a felvételi és javitóvizsgálatokat lefolytathatják.

6. Az analitikus tantervet az iskolafenntartó állapitja meg, de köteles, mint minimumot az állami tantervet elfogadni. A tantervet a miniszterhez megerősités végett meg kell küldeni.

7. Az iskola tanitási nyelvét a fenntartó állapitja meg. De köteles a román nyelvet, a román történelmet és román földrajzot román nyelven tanitani. A két utóbbit az iskola tannyelvével adott magyarázatokkal lehet kiséri. A román tantárgyat azért állitja be a törvény, hogy minden tanuló jól ki tudja fejezni magát az állam nyelvén szóban és irásban. A középiskolák V-ik osztályába való felvételi vizsgát a felekezeti iskolák tannyelvén tarthatják meg, a fent kijelölt három tárgyat kivéve. A vizsgát az iskola tanitói testülete folytatja le és a miniszter kiküldöttje elnököl.

8. A tanárok felvétele a tanárok és tanitók fegyelmi ügyeinek elintézése az iskolafenntartó hatáskörébe tartozik, köteles azonban az állami iskolák törvényeit és szabályzatait teljesiteni.

9. A tanárok és tanitók kötelesek 5 éven belül letenni a román nyelvvizsgát, kivételt képeznek azok a tanárok, akik a román nyelvből történelemből és földrajzból már letették a vizsgát.

10. A minisztérium és a felekezetek delegátusaiból egy közös bizottság alakittatik, amely a vitás iskolai épületek jogi helyzetét megvizsgálja.

11. A romániai, vagy állam által elismert külföldi egyetemeken képesitett tanárok, ha különben román állampolgárok, minden más kvalifikáció nélkül kinevezhetők a felekezeti iskolák tanáraivá. A 30-ik szolgálati évet meghaladó, vagy az 55-ik évet betöltő tanárok nincsenek alávetve a románnyelvü vizsgák kötelezettségének. Azok, akik már sikerrel levizsgáztak, nem kötelesek ujból vizsgázni.

12. Azok az iskolák, amelyekben egyházi rendekhez tartozó egyének tanitanak, ha romániai püspökségek fennhatósága alatt állnak, a felekezeti iskolák kategóriájába sorozandók. A külföldtől függő kongregációs, vagy rendi iskolák tanitási nyelve csak román lehet.

13. A magánoktatási törvénytervezet 112. paragrafusához a következők füzendők hozzá: „A felekezeti iskolák törvényes képviselőiül kizárólag egyházi főhatóságaik tekintendők.

14. A második paragrafus a következőképp

Dorian filmszinház

Ma, csütörtökön 5, 7 és 9 órakor

Emil Jannings és Alfons Fryland a

QUO VADIS

cimü monumentális filmben.

Henric Sienkievic regénye 10 felvonásban.

Az égő Róma. — Véres cirkuszi jelenetek. — Páratlan tömegjelenetek. — Feltétlen orgiale.

Jön: a **KINAI KALAND** Jön: a

POLA NEGRIVEL.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

módosul: Az elemi iskola IV-ik osztályáig az egyes osztályok csak akkor nyithatók meg, ha legalább husz beiratkozott tanuló van.

15. A hatodik paragrafushoz a következő füzetik hozzá: Közhatóságok felekezeti iskolákkal minden fontosabb kérdésben azok fenntartói utján levelezhetnek.

16. A 13-ik paragrafusból a „sustinetor" szó töröltetik, ha a felekezeti iskolákról van szó.

17. A 14-ik paragrafus a következőkben egészitendő ki: Azok a férfiak, akik e törvény alkalmazásának megkezdésekor leányiskolákban működnek, továbbra is állásukban maradhatnak.

18. A 31-ik paragrafus a következőkkel egészül ki: „A miniszter a felekezeti iskolák fenntartóival közölni fogja azon egyének neveit, akik a rendes hivatalos közegeken kivül a felekezeti iskolák látogatására felhatalmaztattak.

19. A 30-ik paragrafus kiegészitése: A felekezeti iskolák fenntartói nem kötelesek tanáraiknak ugyanazokat a járandóságokat fizetni, mint az állami iskolák.

Kolozsvárról jelentik: A Magyar Párt kiküldöttei, Toldalachi és Teleky Arthur, akik a párt megbizásából a magánoktatási javaslat ügyében tárgyaltak Bukarestben, tegnap hazaérkeztek, de az elnöki tanács 15-iki üléséig tárgyalásaik eredményéről a sajtónak nem nyilatkoznak. Paál Árpád az éjszaka folyamán érkezik vissza Kolozsvárra.

A Zichy Rafael-ügyben fordulatot vár a védelem

Budapest, december 9. Gróf Zichy Rafael nagy port tetvert perében, mint beavatott helyen értesülünk, rövid időn belül rendkivül érdekes fordulat várható. Györki Imre képviselő, aki az ügyben szerepelt egyik komornyik védője volt, a pörrel kapcsolatban tudvalevően interpellációt akart elmondani a nemzetgyülésen, amelyben a birói itélet indokolásával akar foglalkozni. Közben azután olyan momentumok merültek fel, amelyek arra késztették Györkit, hogy interpellációjától egyelőre elálljon és más vonatkozásaiban foglalkozzék a botránypörrel.

Néhány nappal ezelőtt három egyén jelentkezett ezzel az üggyel kapcsolatban, mindhárman olyanok, akiknek közvetlen tudomásuk vannak a Zichy Rafael-üggyel kapcsolatosan. Ezek az ujabb tanuvallomások, információink szerint, olyan jelentőségüek a bünper elbirálása szempontjából, hogy valósággal szenzációs fordulatot idézhetnek elő. A közeli napokban a védelem már meg fogja tenni a megfelelő lépéseket ezeknek az uj adatoknak felhasználása céljából.

A világ legnagyobb hegedümüvésze Varadon

Marteau Henry ma esti koncertje

Tegnap este Henry Marteau, a világ legnagyobb hegedümüvésze Temesvárról Nagyváradra érkezett. Ma már, mióta Kubelik visszavonult és Hubermann Bromiszláv is alig jelenik meg a dobogón, a kritika őt tekinti a legnagyobb élő mesternek. Nagyvárad közönsége számára tehát ünnepi eseményt jelent, hogy Marteaut üdvözölheti, hallhatja és ünnepelheti. Temesvárott kedden este lépett fel a művész és — ami természetes — hosszu időkre emlékezetes sikert aratott. A zsúfolt ház hat ráadást kért és kapott a mestertől és már a következő koncertek jegyeit is lefoglaltatta magának.

A Heyman-szinkör, ahol a ma esti koncert lezajlik, pompásan fütve lesz úgy, hogy aki akar, estélyi toalettben jöhet el. Nem is kétséges, hogy a koncertnek ünnepi szinezete lesz ma este, nemcsak azért, mert a világ első hegedümüvésze lép fel, hanem, mert a szezon első nagy koncertje, amelyhez hasonló szinte évek óta nem volt egyáltalában Váradon, talán Vecsey Ferenc hangversenye hasonlitható hozzá.

A koncert este 9 órakor kezdődik a Heyman-szinkörben. Jegyek a Hegedüs Hirlapirodában és este a pénztárnál válthatók.

Négy ember fagyott meg az éjszaka Biharmegyében

Óriási hideget jelentenek a világ minden részéből

Európaszerte évek óta nem tapasztalt hideget jelentenek. A vonatok mindenhol nagy késéssel közlekednek, megrongálódott a telefon és táviróvonal. A regátban pedig egyes falukat farkascsorda támadott meg és a lakosság leirhatatlan pánikot élt át ugy, hogy katonaságot kellett kivezényelni a polgárság megvédésére.

Budapesten 17 fok, Bécsben 12, Kassán 22 fok, Bukarestben 24 fok hideget jelentenek. Nagyváradon tegnap 16 fok hideg volt.

A kemény téli hideggel lehet összefüggésbe hozni a Fekete-tengeren dühöngő viharokat. Két partmenti szállitóhajó elsüllyedt az óriási viharban. A hajók a kikötőkbe menekülnek, a Sulina-csatorna hatalmas uj gátjait elsöpörték az emeletmagasságu hullámok. A constanzai kikötő világitótornyát a szélvihar ledöntötte s igy a vihar elől menekülő hajók csak a legnagyobb veszedelemmel tudnak a kikötőbe jutni.

Biharmegyében az elmult éjszaka négy ember fagyott meg az országuton. A királyi ügyészségnek jelentették, hogy Jury Ioan 36 éves talpasi, Szabó Sándor szalontai 32 éves és Popa Andrei 47 éves gálospetri-i lakosokat megtagyva találták az országuton. A margittai járásban lévő Felsőábrány község határában egy ismeretlen férfi megfagyott holttját találták meg az országuton.

A meteorológiai intézet jelentése szerint tartós hideg időre van kilátás.

Alaptalan vád Papp Dezső fogorvos ellen

Vasárnap megjelent a sziguranca egy megbizottja Papp Dezső nagyváradi fogorvos lakásán és beczitálták a szigurancára, ahol azt a vádat tárták elébe, hogy lakásának padlásán gránatokat és lövedékeket rejtegetett. Papp fogorvos megjegyzéssel és csodálkozással jelentette ki, hogy ez merő képtelenség és a feltevés minden komoly alapot nélkülöz.

— Negyvennyolc éves ember vagyok — mondotta, — tehát ilyen képtelen és lehetetlen dolgot nem cselekszem. Különben is — jelentette ki a szigurancán — tessék jelenlétemben lakásom padlására felmenni és meggyőződni arról, hogy ez a vád milyen alaptalan. Kiderült a szigurancán folyó tárgyalások során, hogy a feljelentést Papp fogorvosnak egy régi embere : M. T. fogtechnikus tette meg ellene. A fiatalember, akit Papp Dezső az inasotthonból vett ki, a legnagyobb szeretettel fogadta házába, ingyen ruhával és koszttal látta el. Hogy mi történhetett a fogtechnikus és a gazdája között, nem tudjuk, a tény azonban az, hogy ő tette meg ezt a feljelentést. Szembesitéskor fenntartotta ezt a vádat, mire a sziguranca házkutatást rendelt Papp fogorvos lakásán, ez azonban teljesen eredménytelen maradt, mert a padláson semmiféle gránátot, vagy lövedéket nem találtak.

Másnap ujból becitálták Papp Dezsőt a szigurancára, most már azzal a váddal, hogy fegyvereket rejt a lakásán. Ujból házkutatást tartottak, de az ismételten eredmény nélkül végződött. Ezek után a sziguranca a további eljárást beszüntette Papp Dezső fogorvos ellen, a fogtechnikust vádjaival elutasitották.

Legszebb karácsonyi ajándék egy divatos
esőernyő
melyek kizárólag e célra, mélyen leszállitott árban kaphatók
Blum Vilmosnál a Körösparton

Löblé László ellen csődöt kérnek

A törvényszék csődbirósága előtt ujabb tárgyalások folytak dr Löblé László hitelezők között.

Dr Lazar Aurél, Löblé képviselője állapitotta, hogy Löblé és a hitelezők közö közjegyzői okirat jött létre, amelyik 4 h halasztást ad a fizetésre, kéri, hogy a hit ezt kivétel nélkül fogadják el és adjana Löblének az adósságai kifizetésére.

Dr Andru Szevér a perrendtartás ezt kivihetetlennek tartja és csak abban az ben halasztható el a fizetés, ha a hitelező lamennyien beleegyeznek abba.

Dancse Jakab csak abban az e hajlandó bármilyen megegyezési elfogad ő megkapja a követelését. Löblé évek óta zik neki és tiltakozik az ellen, hogy trá ciókkal, vagy megegyezésekkel egyes hit érdekeit veszélyeztessék.

Dr Zigre Miklós a Banca Roman képviselője kijelenti, hogy ők már kért csődnyitást és ettől a kérésüktől nem fogn állani, mert csak ezt az utat látják célrav nek, hogy megkaphassák a követelésüket.

A biróság jegyzőkönyvbe vette a hit bejelentéseit, de határozatot nem hozott.

Itt irjuk meg, hogy a temesvári mü r.-t., amelynek 870 ezer lei követelése v Löblétől, jogainak biztositására tegnap délu Groszmann Samu ügyvéd és Nagy József sági jegyző utján végrehajtást foganatosi dr Löblé gyárára és magánvagyonára.

DIVATRIDIKÜLÖK nagy választé
SZABO J. fésü áruházban, Sas-pas

Rémes ünnepségek
követnek el patkányai, ha megveszi
Radikál huskivonat-patkányirtószer
Kapható minden patikában és drogueriába

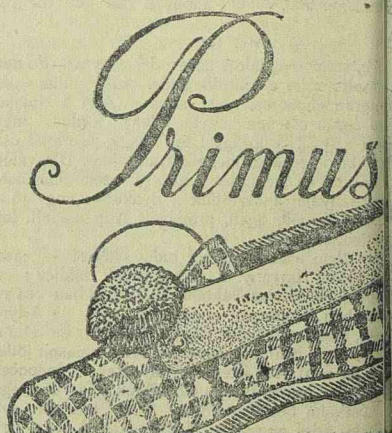

Tavaszor-ház cipők minden kivitelben finomabb minőségben meleg és puha 1a anyagból való bőrtalppal legolcsóbban kaphatók
PERBY
cipőüzletben.
I. Bul. Reg. Ferd. 2. (Bazárépület)
II. Str. Avram Iancu (Kossuth-u.)
Gyárépület
III. Str. Nicolae Iorga (Zöldfa-u.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Ferenczyné Sárossy Éta és Magyar Erzsi kiállítása

...ét ifju, szép hölgy a kiállító, akiknek a szép... az első percben szinte bizalmatlanná tesz mü... iránt. A két fiatal festőnő Ferenczyné Sá...Éta és Magyar Erzsi. Tárlatuk a Heyman... nyilt meg: több mint száz kép. Olaj és ...: csendéletek, tájrészletek, ősszinte aktok, ...az egyedül maradt nő tükörben meglesi ön...

...erenczyné Sárossy Eta azt mondja, két év óta ...e testmenyei, ha nem is egy teljesen kifejlődött testő...i, tempóban, temperamentumban és tudas...okkal megállapodottabbnak mutatják. F. Sá...Éta tehetséges müvesz és magára fogja tudni ...azt a figyelmet, amelyet okvetlen mégérde... A nők, mint általában minden müvészeti ág...egy kissé mindig dilettánsak. Különösen azok ...nak, ha nem maradnak meg nőnek s férfi... álmodoznak tejlehér öntudatuk alá, ami nem

...özhat eredményesen robusztus témákkal. F. Sá... Éta ösztönösen nő, asszony és müvész. A ...bányai „Borongó hangulat"-ban egy asszony ...tete kóvályog a messzi fellegeken és mintha ...le ereszkedne a kilátástalanság fátyola, mely ...ül a vidékre. Mint ahogy az „Őszi napsütés"-...ismét az asszonyi lélek verőfénye ragyog és a ...zparton e tetelé" egy maga elé bámuló, de ma... tekintő egyedül való asszonymüvész tekintete ...át.

Az asszony különvaló müvészetét dokumen... F. Sárossy Éta festményei, melyek nem

...arnak férfi pózzal imponálni és nem szintelened... el hermafroditaság folytán. Két termékeny esz...ndeje arra vall, hogy Ferenczyné, a festőmüvész ...je nem udvariasságból ismerkedett össze az ...esettel és hogy ebből a nem véletlen találkozótól ...mélyült, igaz, értékes barátság fejlődik abból a ...lkinyszerből, mely minden müvészet inspirálója ...s felhajtója.

Sárossy Eta kiállító társa Magyar Erzsi, most ...an indulása elején. Tevékeny és tehetséges festőnő ...agyar Erzsi is, aki válogatas nélküli érdeklődés... el keres vászont friss és frissebb impresszióinak. ...ájrészletek, aktok, figurák, vásári képeiben a moz... ...ás egyaránt izgatják a fiatal festőnő képzeletét. Tanulmányai az ébredő gondolat jegyében szület... tek és intelligenciája sodorja a tárgyak, a dolgok, az élet, a természet megismerése felé.

A festőnők kiállítása, mely e hó 15-ig marad nyitva, mindenképpen érdemes a publikum érdeklődésére. Emellett a képek olcsók is és a legközvetlenebb alkalmat adják karácsonyi meglepetésekre. A két festőnő kiállítása feltétlenül érdemes, hogy egylormán erkölcsi és anyagi sikerrel záruljon.

(bl.)

Tüz a Krausz—Moskovits szeszgyár budapesti telepén

Négy munkás sulyos, de nem életveszélyes égési sebeket szenvedett

Budapest, dec. 9. Hetlőn este hat óra után jelentették a tüzoltóknak, hogy az Orömvölgy-utcai Krausz-féle szesz- és élesztogyárban hirtelen tüz támadt. A tüzoltók azonnal nagy készültséggel, a központi, VIII. kerületi és a X. kerületi őrséggel vonultak a helyszinre, ahol már akkor lángokban állott a szesz- és élesztőgyár Kőris utcai traktusa. Blaschnek Hugó tüzoltóparancsnok vezetésével rögtön megindult az oltási munka, öt sugarat bocsátottak a hatalmas Niagara-készülék segitségével a gyarnak abba a laboratoriumi termébe, ahol a tüz támadt. Nem lehetett megállapitani, hogy tulajdonképpen mi okozta a lángokat, csak szemtanuk vallomása alapján azt derítették ki, hogy a laboratóriumban, ahol a Krausz-féle szesz- és élesztőgyár egyik üzeme: a gyógyszerüzem dolgozik, a kazán mellett lévő gyulékony anyagok hirtelen tüzet fogtak. A remület első pillanatatban azt hitték, hogy robbanás történt, mert amikor az éteres levegőben a tüz végigszaladt a laboratóriumon, négy munkást a teszültség az utcára dobott. De megállapitották, hogy a kazán érintetlen, igy robbanás nem történhetett. Ezek a szerencsétlenek: Ludaics József 25 éves, Gál András 25 éves, Lédeczy János 45 éves és Lédeczyné Zsiróczy Katica 25 éves munkás ksebb-nagyobb égési sebeket szenvedtek.

A helyszinen rendőri bizottság is megjelent. A rendőri bizottság vezetője, dr Berkes tótanácsos Baschnek tüzoltófőparancsnokkal, a tüzoltás vezetőjével együtt végigjárta a gyar épületét, hogy az első tüzvizsgálatot megtartsa. Kihallgatták a gyár vezetőjét, aki elmondotta, hogy véleménye szerint valaki cigarettára gyujtva vagy szándékosan, vagy gondatlansagból a gyulát eldobta a laboratórium termében és igy keletkezhetett a tüz. Ebben a teremben csupa gyulékony anyag van, olyan anyagok, amelyek az előállitandó gyógyszerek elkészitéséhez szükségesek.

A tüz veszedelme sokkal nagyobb volt, mint maga a tüz, hisz mint megállapitották, ha a tüzoltók kissé később érkeznek, kiszámithatatlan kárt okozott volna. Ezt a kart meg tokozta volna az, hogy a gyarépület nem elbatarolt területen van, mint a legtöbb budapesti gyár, hanem épületek közé van ekelve. Egy elemi iskola van peldaul közvetlenül a gyari tüzital mellett. A rendőri bizottság és a tüzoltófőparancsok is erősen hibáztatta ezt.

A tüzoltás tartama alatt a gyárépületet, amelyet három utca, a Csobánc-, Kőris- es az Oromvölgy-utca határol, rendőri kordonnal zárták el az érdeklődők és nyiváncsiak tömege elől. Ezen idő alatt a villamosközlekedés is szünetelt, háromnegyed órán keresztül az 50-es, 52-es es 20-as relációk nem a Kőris-utcán, hanem az Orczy-uton, Köztemető-uton és Teleki téren keresztül tulottak a végállomásuk felé.

Kedden reggel tartották meg a helyszinen a tüzetesebb tüzvizsgálatot, amely meg fogja állapitani, hogy tulajdonképpen mi okozta a tüzet.

Azt a szerencsétlen négy munkást, aki a tüz következtében égési sebeket szenvedett, a mentők kotozték be először. A három férfit az első segély nyujtása után a Szent István-kórházba, az összeegett Zsiróczy Katicát pedig a Dologkórházba szállitották. Mindnégyük állapota sulyos, de nem életveszélyes.

Körülbelül háromnegyed óráig tartott, amig a tüzoltóknak sikerült teljesen lokalizálni a tüzet, a készültség ezután visszatért az őrhelyére, a központi őrség azonban továbbra is a helyszinen maradt, hogy ügyeljen, nehogy egy-egy elrejtett zsarátnok ismét tellobogjon.

A kár nagyságát eddig megállapitani nem lehetett. A tüzön kivül rengeteg anyag pusztult el az oltási munka következtében, mert a tüzoltók kénytelenek voltak annyi vizet bocsátani a tüz feszkére, hogy végül is térdig álló vizben dolgoztak a laboratórium helyiségében és igy az épen maradt anyagok is eláztak.

Kétyen leszáll. tott karácsonyi reklámárak

MAAS LIPÓT

LINOLEUM

és szőnyegkülönlegességi áruházában,

ahol olcsó árakban óriási választék mellett vásárolhat

Telerak:

ORADEA-MARE

Bul. Reg Ferdinand 5.

Lerakatok: CLUJ. T.-M. SOARA

Legjobb gyártmányu hó- és sárcipők:

Női sárcipő lei 215 Férfi sárcipő l. 330

Női hócipő lei 490 Férfi hócipő l. 870

Felöltőszerü gummikabátok

a legnagyobb választékban, elegáns fazonban Lei 900-tól

Viaszosvászon

prima minőség, gyönyörü mintákban

80 cm. széles mtr. Lei 100—

100 cm. széles mtr. Lei 125—

115 cm. széles mtr. Lei 145—

Borvászon

Kárpitosok, kocsigyártók és könyvkötők részére nagy választékban, 115 cm. széles Lei 115-től.

Linoleum

szebbnél-szebb mintákban

70 centiméter széles Lei 150—

90 centiméter széles Lei 190—

Padlóbevonásra mintázott, vagy parkettmintára 200 cm. széles negyzetméterenként — — Lei 210—

Kapható 250—300 cm. szélességben is

Szőnyegek

Strapa futószőnyeg 70 cm. széles Lei 98—

" 90 cm. széles Lei 149—

Ágyelő szőnyeg „Buçle" . . . Lei 145—

Ottomán-takaró „Karamanie" . . Lei 1230—

Két oldalt használható ebédlőszőnyeg 200x300 méretben, nagyon szép mintákban Lei 1750—

Plüsch szőnyeg

gyönyörü mintákban 200x300 — Lei 4300

Legprimább minőségü plüschszőnyeg mtr. 515

Függöny

szebbnél-szebb mintákban — — Lei 510

Ezenkivül nagy választék faliszőnyegben, lábtörlők, mindenfele gummiáruk, tornacipők, sárcipők, játékáru, gummilabda stb. stb. etc.

Eladás nagyban és kicsinyben!

25%-al olcsóbban vásárolhat a raktáron levő összes árukból

december 31-ig

VADAS JENŐ

divatáruházában

Bul. Reg. Ferdinand 5

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

SZINHÁZ

HETI MŰSOR:

Csütörtök este: **Cárnő**, repriz, A) bérlet Sorozatszám 77.

Péntek: **Cárnő**, repriz, B) bérlet. Sorozatszám 78.

Szombat d. u. fél 4 órakor: **Yus-Hi**, operettujdonság, olcsó helyárakkal. Sorozatszám 79.

Szombat este: **Orlov**, operettujdonság, először, bérletenkivül. Sorozatszám 80.

Vasárnap délelőtt: **A Törekvés Sportegylet Madas-matinéja.**

Vasárnap délután fél 3 órakor: **Diadalmas asszony**, operett, mérsékelt helyárakkal. Sorozatszám 81.

Vasárnap délután fél 6 órakor: **Valuta**, Pállyne-Gulácsy Iren pályadijat nyert parasztdrámája, mérsékelt helyárakkal. Sorozatszám 82.

Vasárnap este: **Orlov**, operettujdonság masodszor. Bérletenkivül. Sorozatszám 83.

Hétfőn: **Orlov**, operettujdonság harmadszor, A) bérlet. Sorozatszám 84.

Kedd: **Orlov**, operettujdonság, negyedszer, B) bérlet Sorozatszám 85.

Szerda este: **Orlov**, operettujdonság, ötödször. Sorozatszám 86.

Csütörtök este: **Orlov**, operettujdonság, hatodszor. Sorozatszám 87.

Péntek este: **Orlov**, operettujdonság, hetedszer. Sorozatszám 88.

Szombat este: **Orlov**, operettujdonság nyolcadszor. Sorozatszám 89.

Vasárnap este: **Orlov**, operettujdonság, kilencedszer. Sorozatszám 90.

A hét összes előadásaira a jegyeket már vasárnap reggeltől kezdi árusitani a szinházi pénztár.

A SZINHÁZI IRODA HIREI:

— **Cárnő.** Tegnap este volt a reprize a Cárnőnek, ennek a világhirü történelmi drámának, amelyet olyan előadásban hoz szinre a nagyváradi szinház, hogy fölveheti a versenyt a nyugat bármely városának szinházával. A Cárnőt, mint drámát és mint filmet mindenütt játszák és mindenütt állandó müsordarabja a szinházaknak és moziknak. A nagyváradi közönség nagy érdeklődéssel várta ezt a reprizt, mert bizonyos volt, hogy az előadás a darab minden szépségét és eredetiségét felszinre hozza. A Cárnő cimszerepét Jósika Mici alakitja, a többi szerepekben pedig L. Hollós Juci, Tóth Elek, Lengyel, Darvas, Stoll és Bereng lépnek fel. A Cárnő ma bérletszünetben, csütörtökön A), pénteken pedig B) bérletben megy.

— **Orlov.** Évek óta nem volt olyan lázas készülődés a szinházban és a szinház minden mühelyében, mint most, hogy az operettensemblé a szezon legnagyobb slágeroperettjére, az Orlovra készül. Mint minden szezonnak meg van a maga szenzációja, ugy az idei szezonnak szenzációja lesz az Orlov azzal a különbséggel, hogy ezt az operettet a közönség évek mulva sem fogja tudni emlékezetében elhalványitani. A librettó rengeteg alkalmat ad arra, hogy kiállitás, toalett és szédéle szemet káprázató szinpadi trükk vonuljon föl, mind olyanok, amilyeneket a nagyváradi közönség a mi szinpadunkon még nem látott. A nagyszerü librettó, amely egy pompás mesét a cári ékszerek legszebb gyémántjáról, az Orlovról ölel fel, az utóbbi évtized legnagyszerübb operett-librettója. Ezt a nagyszerü és fordulatos mesét a legszebb muzsika kiséri végig. Mindent összevéve, az Orlov egy mesébe illő tündéri játék lesz, melynek minden jelenete ujabb és ujabb szépségekkel ejti bámulatba a közönséget. Az Orlov főszerepeit Zöldhelyi Anna, Bellák Aranka, Tompa, Páger, Stoll, Tompos, Bereng és Fülöp játszák. Az Orlov szombattól mindennap müsoron marad.

— **Az Orlov hét csodája.** Hogy némi fogalma legyen a közönségnek mindazokról a gyönyörüségekről, amelyeket az Orlov nyujt, a következő hét csodát emeljük ki:

1. Zöldhelyi Anna — Tompa Béla kozáktánca az első felvonásban.
2. Zöldhelyi Anna öltözködő jelenete, megelevenedett toalett- és piperecikkekkel.
3. Bellák Aranka és Páger Antal utólérhetetlen táncszámai az I-ső és II-ik felvonásban.
4. Tizenkét eleven virág a II-ik felvonásban.
5. Görlök groteszk-tánca a III-ik felvonásban.
6. Zöldhelyi Anna és Tompa Béla tangó blueje a II-ik felvonásban.
7. Az összes szereplők szemkápráztató toalettjei.

Az Orlovot Gróf László rendezi és Donáth Lajos karmester dirigálja.

Heyman-szinkör heti müsora:

Előadások kezdete hétköznap 5, 7 és 9 órakor.

Vasárnap és ünnepnap 3, 5, 7 és 9 órakor.

Elővétel pénztár délelőtt 10 óratól 1 óráig.

Csütörtök: „Práter álom" (A bájos Bécs). Főszerepben Henny Porten-nel.

— **A bájos Bécs — Práter álom.** Henny Porten csodás művészetét minden előadáson telt ház nézte végig a Heyman-szinkörben. E nagyszerü film olyan tökéletesen van felépitve, hogy csak az elragadtatás hangján szólhatunk róla. „A bájos Bécs" ma, csütörtökön csak az 5 és 7 órás előadásban kerül szinre, mert este 9 órakor Henry Marteau hegedüművésznek lesz az estélye a Heyman-szinkörben.

— **„A bűntanya".** A bécsi udvari szinház két kiváló művésze: Reinhold Schünzel és Barbara Annecendorf játszák a főszerepeit ennek a filmnek, melyben elsősorban a női divat legkiválóbb mestereinek remekeiben fog gyönyörködni a közönség, majd a szalon pikantériák takritják e filmet, mely érdekességénél és tökéletes művészi rendezésénél fogva a legszebb filmek közé emeli a „Bűntanya"-filmet, mely pénteken az 5, 7 és 9 órás, szombaton 3, 5, 7 és 9 órás előadásokban kerül szinre.

— **„24 órára úr".** Ez a cime annak a legujabb filmnek, mely vasárnap és hétfőn lesz a Heyman-szinkör müsorán, főszerepekben Carló Aldini és Grete Reinwald-al.

Legolcsóbb a bonama **Gambrinus étterem**
Strada Take Ionescu (Körös-utca) 1. szám.
Elap és menü rendszer.
6 fogás ebéd-vacsora napi 50 lei

MOZI

APOLLÓ-MOZGÓSZINHÁZ HETI MUSORA:

Csütörtök, péntek: „Gróf Costia", szereplő Conrad Weidt.

— **„Gróf Costia".** Minden hangos lámnál többet jelent egy filmdráma si nek, ha Conrad Weidt, ez a világhirü művész játsza a főszerepet. Ezért nyil zik mindenki elragadtatással az Apoll drámájáról: „Gróf Costia"-ról. A dráma lekménye is rendkivül érdekes, misz és fordulatos ugyannyira, hogy a n lélekzet visszafojtva figyeli az összes neteket. Gróf Costia az öngyilkoss kergette feleségét, megölte legujabb b ját határtalan féltékenységében, de an hogy bizonyságot szerzett volna. A k gek és a lelkiismeretfurdalás mérgezik egész életét. Gyülöli leányát, akit tiz korától fiunak nevel. Egy fiatal tudós merő közbelépése és férfias bátorsága meg a családot a végső elpusztulástól. Costia előtt a „Lux Journale mutatja legujabb divatszenzációkat.

— **Az égő Róma,** véres cirkuszi je tek oroszlánokkal és vadállatokkal, hat bachanáliák láthatók az uj „Quo Va filmen, mely ma, csütörtökön látható rian-filmszinházban. Sienkiewicz H örökbecsü regényét Gabriele D'Annun leghiresebb élő olasz iró irta filmre. felvonásos monumentális film főszer Emil Jannings és Alfons Fryland alak Az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődn Jön: „Kinai kaland" Pola Negrivel, nag mint a „Cárnő".

KEPES ELE
orvosi kötszerész, Bas-passage
Saját készitményü
sérvkötők, hasköt
gummiharisnyák, spec
kötszerek, női és férfi óvsze

„Wimpassing"
sár- és hócipők a legjobbak
a talpon látható piros „Wimpassing" védjeggy

8
napig tart az
AU PRINTEMPS
(volt MISSIR)
olcsó
elárusitása!!
Az idő már nagyon rövid. Siessen ezen alkalma
megragadni!

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Madas István emléke
...nus a gyűjtőkhöz s a közönséghez

Madas István emlékalapjának bizottsági ...Kelen Béla, Tátray Sándor és ...Béla ellenőrökkel összeülve, az eddigi ...telett vizsgálatot tartottak és megállapí...ogy gyűjtésre 55 ivet bocsátottak ki. A ...ddigi eredménye nem felel meg annak a ...kosnak, amit a legnépszerűbb, legkiválóbb ...nész emléke megkövetel. Megállapitotta ...ság, hogy a város társadalmában sokan ...akik szivesen járulnának az alaphoz, de ...ttak gyüjtőivhez, ezeket telkéri, jelent...Kelen Béla elnöknél, vagy a „Nagyvárad" ...talában gyüjtőivekért.

A bizottság telkéri mindazokat, akik ...gyüjtőivek vannak, hogy vállalt kö...zettségeiknek eleget tenni szives...tsenek és az ivet december 15-ig ...len Béla bizottsági elnöknöz Str. ...erat Mosoiu (Mezey Mihály-utca) ...szám, első emelet, ipartestület a ...zzel együtt szolgáltassák be.

...gyüjtés befejezve nincs és nem is lehet be...mindaddig, mig a Madas emlékéhez méltó s ...ercei tájdalmanak: a fia neveltetésének biz...ra elegendő összeg össze nem gyült. A be...észeget a bizottság bankember tagjai fogják ...ni s annak kamataiból fedezni a gyermek ...tését.

...gyüjtés eredményét minden egyes adomány ...nti, nyilvános nyugtázásával fogják a hir...n közölni, a gyüjtés befejezése után. Tegnapig 800 lei juttattak, mint adományt, ...s alapra.

...JDONSÁGOK

MA ESTE
...enry Marteau
...világ legnagyobb hegedümüvésze
a Heymann-kertben.
...egyek a Hegedüs Hirlap,rodában
kapnatók.

Szakadás a kolozsvári szocialistá...n. Kolozsvárról jelentik: Az itteni szo...a pártban szakadás állott be. Fluerás ...Jumanca és néhány társuk a pártból ...ak és Román Valér dr-ral önálló szo...a-pártot alakitanak, amelybe zsidó ta...nem vesznek fel

Lepedatu nyilatkozott a nagyváradi ...mátus püspökségről. Kolozsvárról je...: Lepedatu kultuszminiszter a király...helléki református püspökség ügyében ...kozott a Rapid munkatársának. Kije...te, hogy tényleg tárgyalt Sulyok Ist...l és Csermák Bélával, de a tárgyalá...eredményének nyilvánosságra hozását ...nem tartja időszerünek. — Megnyugta...nöket, — mondta a miniszter, — hogy ...az ügyben is, mint minden a kisebb...et érdekü ügyben, méltányos megol...ogok keresni.

December 26-án, ünnep másodnapján a ...ő Egyesület müsoros táncestélye.

A munkaszünet karácsony után. A ...váradi Kereskedelmi és Iparkamara ve...ége pár héttel ezelőtt feliratot intézett ...unkaügyi miniszteriumhoz, amelyben ...való tekintettel, hogy Karácsony első ...péntekre esik, kérte, hogy a harmad...ső vasárnapon a munkaszüneti tilal...függessze fel. Válaszképpen ma érkezett ...narához a miniszterium 21.837—1925. ...u leirata, amelyben közli, hogy 1925. ...mber hó 27-ik napján déli 12 óráig a ...askaszünetet felfüggeszti. Barbu Romu...elnök, dr Papp János titkár.

Angol kémek meg akarták szerezni Franciaország katonai titkait

Páris, december 9. Kedden nagyszabásu kémkedést leplezett le a párisi rendőrség. Véletlenül rendőrkézre jutott Moreiul Marton kémgyanus leány, akinek vallomásából rájöttek, hogy egy jól megszervezett társaság meg akarta szerezni a francia katonai repülőgépek épitésének a tervét. Letartóztatták a következőket: Leather angol hadnagyot, Philipps altisztet, Fischer lengyel születésü naturalizált angol állampolgárt. Ezek a volt angol katonák hosszabb ideje álnéven dolgoztak párisi angol cégeknél. Moreuil cinkosuk volt. A letartóztatottak tagadnak, de nem tudják megmagyarázni, hogy miért éltek álnéven Párisban és miért nem akarták elismerni, hogy tagjai voltak az angol hadseregnek. Párisban a szenzációs letartóztatás nagy szenzációt keltett.

A kereskedelmi kamara kisebbségi tagjai visszavonták lemondásukat

A Kereskedelmi és Iparkamara tegnap délután 5 órakor folytatta közgyülését.

Barbu Romulusz elnök nyitotta meg a közgyülést, kéri a kamara tagjait, hogy tegyék lehetővé a megalakulást, mert Nagyvárad az egyetlen kamara az országban, amely még nincs megalakulva. A kamara erdekeit felül kell helyezni minden más érdeken. Ezután bejelenti, hogy a mai ülés csak folytatása a multkorinak.

Ugyancsak napirend előtt dr Weiser Arthur szólal fel a kisebbségi tagok nevében. Kijelenti, hogy a kisebbségek célja az, hogy a harmonikus együttmüködéssel a kamara érdekeit szolgálhassák. A béke és a közös munkálkodás remenyében a kisebbségi tagok visszavonják a mandátumokról való lemondásukat.

Regman Miklós dr prefektus a következőket mondja: Kötelességem a kamara tagjainak tudomására adni, hogy nekünk is minden célunk az, hogy a lelkek békéjének megteremtésével biztositsuk a harmonikus együttmüködést. Ezért kezdeményeztem tárgyalásokat, amelyek Tancret Constantinescu kereskedelmi miniszter és Mosoiu tábornok közbejöttével folynak és a legjobb uton vagyunk arra, hogy a tárgyalások jó eredménnyel végződjenek. A tárgyalások még nem fejeződhettek be, mert az egyik közgazdasági faktor véleményét még nem tudjuk, ugyancsak nem mondott le még az állásáról Imberus, a megválasztott alelnök. Bizonyos azonban, hogy ez nem lesz akadály a tárgyalások eredményes befejezésének. Kérem, hogy mindnyájan dolgozzunk együtt loyálisan az állam magasabb érdekeiért. Köszönöm önöknek, hogy visszavonták a lemondásukat és lehetővé teszik a békés, harmonikus, eredményes munkát.

A közgyülés ezután elhatározta, hogy az alelnökválasztást későbbi időre halasztja, most pedig megejti a jelölést a titkári állásra. Elhatározták, hogy egy második titkári állást is kerálnak. Minden titkári állásra két jelölt nevét kell beküldeni a minisztériumba, ahol ezek közül választ a miniszter. A főtitkári állásra egyhangulag dr Papp Jánost jelölik és ajánlják kinevezésre, a második jelölt dr Popa Valér, kamarai fogalmazó. A második titkári állásra Camil Manuile bukaresti vezérigazgatót és Latzkó Sándort jelölik.

A bukaresti Unióba Negulescu ezredest, Imberus mérnököt, Pacala gyógyszerészt és Dancse Jakabot küldi ki a kamara.

A közgyülés ezután a rendkivüli hitel és több adminisztrációs kérdés ügyében határozott.

A közgyülést Barbu Romulusz rekesztette be, aki még egyszer hálás köszönetet mondott a kisebbségi tagoknak, hogy lemondásukat visszavonták és megköszönte azt a jóakaratu magatartást, amelyet a mai ülésen is tanusitott a közgyülés.

---

* **A Principele Mircea Egyesület nagyszabásu müsoros-táncesté.ye.** Nyar a télben. A farsangi mulatságokat ismét a Mircea Egyesület fogja megnyitni. Január 6-án, vizkereszt napján nagyszabásu müsoros táncestélyt rendez az egyesület a Katholikus Körben a város előkelő urnőlgyeinek közremüködésével. Még ma is élénk emlékezetében van a város közönségének a tavalyi fényes Mirceaestély, amidőn a bálterem havas téli képet ábrázolt. Az idei farsangi estélyen pompás virágos kertté fogja varázsolni a rendezőség a Katholikus Kör bálternét. A szenzációsnak igérkező estélyre már is lázasan készül a rendezőség, hogy minél több kellemes meglepetésben részesitse az estély közönségét. Bár a rendkivül érdekesnek igérkező estély közelebbi programját még nem árulta el a rendezőség, a közönség már is nagyon várja ezt a szines farsangi estélyt, mert a népszerü Mirceabálokon mindenki jól szokott mulatni.

* **A háztulajdonosok országos kongresszusa.** A Háztulajdonosok Szövetségei e hó 13-án Brassóban országos nagy-gyülést tartanak, amelynek programjában elsősorban a rekvirálások megszüntetése és a háztulajdon teljes felszabaditása van felvéve. A kongresszus tárgyalni fogja a nagyváradi háztulajdonosi szövetség által felvetett eszmét, vagyis, hogy a kormánynál eszközöljék ki a lei beléritékében és vásárlási képességében 1924 május óta beállott csökkenés mérvét abból az érdekből, hogy ekként az 1926 májustól kezdődőleg üzetendő lakásbérek egyszerü számvetés utján és minden hatósági beavatkozás nélkül megállapithatók legyenek. Az itteni szövetséget az országos nagy-gyülésen dr Lazar Aurél elnök és dr Lengyel Zsigmond főtitkár fogják képviselni, de a szövetség tagjai is jogositva vannak a kongresszuson részt venni. Ez esetben azonban kivánatos, hogy részvételüket a szövetség titkári hivatalában (Avram Jancu utca 13.) mielőbb bejelentsék, hogy ekként lakásukról gondoskodás történhessen.

* **Chanuka.** Az izr. hitközség ujárvaháza f. hó 13-án, vasárnap délután fél hat órakor Pável-u. 28. sz. a. árvaházi helyiségében Chanuka-ünnepélyt rendez, melyre az árvaház tisztelt tagjait, jóttevőit és az érdeklődőket ezuton meghivja az árvaház elnöksége.

* **A gyermekek délutánja.** Az elmult szombaton nagyszerüen sikerült gyermekelőadás volt a szinházban. A kedves és mindvégig pompásan összeállitott programban a legbájosabb aprószágok szerepeltek. Különösen kitünt a nagyon tehetséges kis primadonna, Ligeti Maca és rengeteg tapsot kapott a kis bájos öt éves Feldmann Évi, aki egy dalocskát énekelt el. A müsor folyamán Bálint Csibi, Takács Manci, Eder Hédy, Karczag Tibi, Salgó Magda, Löwi Gyuri és a nagyszerü Jócsák Gabi részesei még a tomboló sikernek.

* **Ügyvédi hir.** Dr Jercan Nerva ügyvédi irodáját megnyitotta Ciorogariu (Uri)-utca 9. sz. alatt.

* **Eljegyzés.** Farkas Ferenc pénzügyi tisztviselő eljegyezte Rovács János igazgató-tanitó kedves leányát, Máriát.

* **Az Erdélyi Bank és Takarékpénztár** e hó 6-án gróf Vass Béla elnöklete alatt tartott rendkivüli közgyülésén az alaptőke 40 millió leire való felemelését határozták el és felvették az alapszabályokba mindazokat a rendelkezéseket, amelyek a törvényes feltogás szerint szükségesek. Az igazgatóság uj tagjaivá megválasztották: Jean Chrissoveloni (elnök), Weiss Fülöp (alelnök), Constantin Argetoianu, Conrad Ottó (a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank igazgatója), dr Chorin Ferenc, Barbu Dumitrescu, Constantin Carofield, Nicolae Lahovary, Alex Misu, En Pantazzi, dr Mihai Popovici (orsz. képviselő), P. O. Vassalopulo (a Banca Chrissoveloni vezérigazgatója), P. I. Vassalopulo. A kögyülési határozatok kifejezésre juttatják azt, hogy az Erdélyi Bank és Takarékpénztár rt. nacionalizálása befejezett ténnyé vált és hogy ezentul a Banca Chrissoveloni S. A. R. vezető érdekeltségével és üzleti összeköttetésben a Pesti Magyar Kereskelmi Bankkal a változott körülmények között uj helyzetében is az elsők között fog működni az erdélyi pénzintézetek sorában.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

* **Miért nem vett részt a tanács az ujságiró kongresszuson.** A Nagyvárad is hangot adott annak, hogy széles körben milyen visszatetszést szült a tanácsnak az a figyelmetlensége, hogy abszolut távoltartotta magát az ujságiró kongresszustól. A sajtó védjaira dr Bucico Coriolán polgármester, dr Mangra Demeter főügyész és dr Vostinár János főjegyző válaszolnak a Nagyváradi Estilap tegnapi számában. A polgármester elfoglaltságára hivatkozott és a lap munkatársának megmutatott egy előre elkészitett beszédet, mellyel a kongresszus résztvevőit akarta a város közönsége nevében üdvözölni. A bankett elmaradása dr Mangra Demeter főügyész ellenzésén múlott, aki viszont odanyilatkozott, hogy nemcsak ezt, hanem minden vendégeskedést ellenzett a multban is. A kongresszuson azért nem vett részt, mert nem hivták. A meghivás elmaradására hivatkozott dr Vostinár János is. A polgármester útján több ujságiró meghivta az egész tanácsot s igy az elmaradások, úgy látszik, sajnálatraméltó tévedésekből következtek.

* **Filharmonikusok december 20-iki népszerü hangversenyére** jegyek Vidornal (Bul. Reg. Ferdinánd 2.) kaphatók 50, 40, 30, 20 és 15 leiért.

* **A „Nővédő Karácsonyi Vásárára"** a kiállitandó tárgyakat kérjük 12-éig beküldeni, mert később nem tudjuk elhelyezni azokat. Ugy délelőtt, mint d. u. 4-től 7 óráig lesz a tárgyak felvevése, Kath. Kör, szemben a bejárattal (volt Sentinela-helyiség). Rendezőség.

* **Harminc árva, nem sir magába,** mert tudja, hogy nincsen egyedül. Mind a harminc árva tudja, hogy önzetlen és lelkes és fáradhatatlan uriasszonyok éjjel-nappal gondolkodnak sorsukról és ennek a városnak a közönsége gondoskodni is fog a zsidó fiuárvaház harminc gyermekéről, akiknek egy pillanatig sem szabad elhagyottnak érezni magukat. Hétfőn délután tartotta meg gyülését a december 19-iki estély nagy vigalmi bizottsága, mely elhatározta, hogy a kiváltságosan disztingvált és finom s mégis népszerü táncos-estély a lilaszin jegyében fog lezajlani. Nem kell azt hinni, hogy a lila uralkodása a ruhakelmékben fog megnyilatkozni. A lila ötletes, kombinativ alkalmazása a női estélyi ruhákon, erről van szó csupán. A lila az urak gomlyukában, a frakkon és szmockingon tetszetős jelvények formájában hangsulyozza majd a december 19-iki estély uralkodó szinét, a lilát.

* **Fölmentette a hadbiróság Morarescu főhadnagyot.** Bukarestből jelentik: A hadbiróság tegnap fejezte be a Morarescu főhadnagy elleni bünper tárgyalását. A vád és védelem replikái után Morarescu főhadnagy beszélt a birósághoz. — Csak kötelességemet teljesitettem — mondja — és büntettet nem követtem el. — Morarescu főhadnagy vádlott társai pedig azt hangoztatják, hogy felsőbb parancsra jártak el. A hadbiróság tagjai ezután tanácskozásra vonultak vissza és az összes feltett kérdésekre „nem"-mel feleltek. Ennek alapján a biróság Morarescu főhadnagyot és társait felmentette. Az itélet óriási hatást váltott ki a közönség körében. A diákok és Morarescu hivei lelkes ünneplésben részesitették a börtönből kiszabadult főhadnagyot és társait.

* **Halálozás.** Weinpolter Frigyes 50 éves korában elhunyt. Temetése tegnap délután nagy részvét mellett az olaszii temető kápolnájából.

Demján Anna 30 éves korában elhunyt. Temetése ma délután megy végbe a Rét-utcai gyászházból. Szerető szülei és testvérei gyászolják.

* **Karácsonyi táncmulatság.** A Kath. Nővédő Egyesület karácsony másodnapján este müsoros táncestélyt rendez a Kath. Körben. A rövid, de nagyszerü müsort később hozzák nyilvánosságra.

* **Woldbauer—Kerpely** az idei szezon egyetlen kamarazene-estélye szombat este. Jegyek a Musicá-ban.

PERZSASZŐNYEGEK részletfizetésre is kaphatók STERNBERG-nél, Bul. Reg. Ferdinand 14.

* **Fabál.** Január 16-án Fabál lesz a Kereskedelmi Csarnokban.

* **Az összes modern kézimunkákról** eredeti szines felvételeiben most jelent meg Bérczi D. Sándor-cég Budapest, Dessewffy-u. 5. árjegyzéke, melyet kedves olvasóinknak szives figyelmébe ajánlunk. A cég minden kézimunkáról a legnagyobb készséggel szolgál felvilágositással, főleg, ha lapunkra hivatkozni méltóztatnak.

Ma este a Marteau-koncerten a Heymann-szinkör pompásan tüve van.

* **Az utazók müvészestélye.** Lázas készülődés előzi meg az Utazóegyesület karácsony másodnapjára tervezett müvészestélyét, melynek magas nivóju összeállitásán most dolgozik a vigalmi-bizottság. Az estélyt, melyet egy igen avatott kézzel összeállitott müsor is gazdagit bevezetni, reggelig tartó táncmulatság követ. Az estélyre, mely a Kereskedelmi Csarnok összes helyiségében lesz megtartva, a meghivókat már kibocsátotta a vigalmi-bizottság. A részletes müsort legközelebb ismertetni fogjuk.

Megváltotta már jegyét a Ceiré Mizrachi dec. 12-iki müsoros
CHANUKA-ESTJÉRE
a Csarnokban?
Jegyek kaphatók a Carneválban.

* **Constantinovici Sofranie pékmühelye.** Kaptuk a következő levelet: Mélyen tisztelt szerkesztő ur! A sajtótörvény alapján sziveskedjék b. lapjában helyet adni a következőknek: „A dec. 8-iki lapokban megjelent egyforma szövegü hiradás pekségem betiltására vonatkozólag, egyáltalán nem fedi a valóságot. A tényállás a következő: Két hónappal ezelőtt a Calea Victoria 33. sz. ház tulajdonosától kibéreltem egy pékhelyiséget fióküzemem folytatására, amit hatósági engedely alapján müködésbe is hoztam. Tekintettel arra, hogy az üzem céljaira szolgáló helyiségek nem modernek, már az átvételkor megállapodtam a háztulajdonossal, hogy a szükséges épitkezési munkálatokat, közös költségen elvégezzük, melynek ez idei kivitelét a korán beállott hideg megakadályozta. Erre való tekintettel az épitkezés csak a tavasszal fog megtörténni, mely idei müködésre a hatóságoktól engedélyem is van, hiszen az megállapittatott, hogy ugy a pékségben, mint az üzletben a legnagyobb rend és tisztaság van, melyről a nb. közönség személyes látogatásával is meggyőződhetik. Megtudtam, hogy az egész hiradás egy rosszindulatu és tendenciózus feljelentés alapján történt és célja az, hogy megakadályozza annak a nb. pártfogásnak a tovább terjedését, melyet ilyen rövid idő alatt nyertem izletes és olcsó kenyerem által nagyrabecsült vevőközönségemtől. Midőn még megjegyzem, hogy az illető feljelentő ellen meginditottam az eljárást erkölcsi és anyagi hitelrontás cimén, ismételten kérem fentiek leközlését és vagyok őszinte köszönetem kifejezése mellett. Teljes tisztelettel Sofranie Constantinovici, első satumarei komlós házikenyérsütőde oradeai fiókja.

* **A „Mizrachi" nagy intézőbizottsági gyülése.** A „Mizrachi" országrészi központja Nagyváradon nagy érdeklődés mellett tartotta nagy intézőbizottsági értekezletét saját helyiségében. Vasárnap délután 4 órakor nyitotta meg Altmann Sámuel elnök a teljes számban megjelent nagybizottsági tagok képviseletének értekezletét. Rámutatott a Marosvásárhelyen megtartott VI. országrészi konferencia jelentős munkájára és hosszasan referált az elért Mizrachi eredményekről. Dr Markovits Ignác Keren-Kajemeth biztos beterjeszti Ussischkin fogadtatásának programját. Nussbaum Sámuel az E. Zs. N Sz. társelnöke reámutatva Ussischkin jövetelének és eddigi munkájának jelentőségére, impozáns fogadtatást javasol az össz-zsidóság ezen fáradhatatlan szellemi nagyságának. Leitmann Dezső a vidéki helyicsoportok munkájára vonatkozólag kér felvilágositást. Wasserstrom Sándor ügyvezető elnök megvilágitja a folyamatban lévő ki csoportok jelentős munkáját. Szükségtartja annak kimondását, hogy a központi vezet nem elégedhetik meg a tagok e nyujtott anyagi hozzájárulásával, hanem ki tartsa kötelességeinek saját körében terjesztése mellett mennél több tagot gyobb anyagi hozzájárulást, ugy a sz mint intézményeinek biztositani. Ardos tanár a Chaluc-mozgalom ügyébeni int ciójára Goldstein Moise mutat reá a C tézmény kimélyitési akciójának szü Koos Leó pedig igazolja a Chaluc-nevelés mezett voltát, konkrét javaslatot tesz sara munkára. A javaslatok letárgyalás fogadásával az értekezlet a késő esti ért véget.

* **Köszönetnyilvánitás.** A Népsz Hitelintézet Az Egyesület céljaira 300, romszáz leit adományozott. Koszorum cimén Jerzsák István és neje György L halálozása alkalmából 100 leit adott szeg számára. Klein Simon kalapgyára 24 dar mekkalapot küldött karácsonyi ajánd Mindezen adományokért hálás köszönet a Kath. Nővédő Egyesület nevében dr K Kálmánné.

Olcsó karácsonyi játék vás D'OR-ban. Calea Reg. Ferdinan

* **A Schic Parisien** legujabb szá kapható a Hegedüs Hirlapirodában.

Nagyságos Asszonyo
ha férjét és gyermekeit
Uram!
ha feleségét és családját
Karácsonyi
értékes, szép ajándékkal akarja meglepni, úgy fáradjon be
Kálmán Sánd
ékszerészhez, Ferdinand király-ut 3
ahol a legszebb és legizlésesebb ékszereket szolid és olcsó arban vásárolhatja. Kérem győződjön erről személyesen meg.

TŐZSDE

Zürich, december 9. Zárlat: 123 fél, Amsterdam 208'35, Newyor háromn., London 2514'80, Páris 1950, 2088, Prága 15 háromny., Budapest Belgrád 920, Bukarest 242 fél, Var Bécs 73 egyny.

NYILTTÉR

Figyelmeztetés.

A „Combustibil" Nagyváradi ipa rító és Fütőanyag vállalat Str. Hor f gyelmezteti t. vevőit, hogy a sz jogérvényesen csakis Mandel B rn Onuz 2. kezeihez, vagy irásban m talmazott pénzbeszedőjének fizetheti senki másnak.

Oradea, 1925. december 8.

Mandel Bernát
a Combustibil Nagyváradi Ipa és Fütőanyag vállalat cégtula

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Convocare

Consiliul de administraţie al subsemnatei S. A. invită pe d-nii acţionari ai societăţii să binevoiască a lua parte la adunarea generală extraordinară, care se va ţine pe biroul d lui advocat *dr. Sever Andru*, Oradea, Str. I. C. Brătianu No. 16 a, în ziua de 11 Decembrie, ora 11, spre a decide:

1. Asupra modificării §§ lor 19 şi 22 din statute şi
2. Asupra demisiunei vechiului consiliu de administraţie şi comitet de cenzori şi alegerei noului consiliu de administraţie şi comitet de cenzori.

Toţi acţionari, cari doresc a lua parte la această adunare, vor depune acţiunile până cel târziu la ora adunării, la d. *dr. Sever Andru* advocat, Oradea.

Oradea, la 7 Decembrie 1925.

„DACIA" S. A.
fabrica de săpunuri, articole cosmetice şi chimice.

Művészi festményeket

estélyi ruhákra, zsebkendőkre, sálakra a legujabb párisi divat szerint, eredeti tervezéssel készit, továbbá kézimunkák tervezését festését és rajzolását vállalja

Pásztor Ágnes

iparművésznő

Strada Millerand (volt Arany János-u.) 2. I.

PARFUMS·POUDRES·LOTIONS
L·T·PIVER
AZURÉA POMPÉÏA
FLORAMYE TRÈFLE INCARNAT

ASZODY-nál, Sas palotában megkezdődött a karácsonyi
cukorka-vásár

A legkedvesebb karácsonyi ajándék
az M. M. konzervgyár reklámkosara

a legfinomabb jameket, befőztöket, cukrozott gyümölcsöket, főzelékkonzerveket és egyéb csemegéket tartalmaz.

Megrendelés szerint 750, 1000, 1500 lejes reklámárban bármelyik jobb csemegeüzletben kapható.

Publicaţie

Comandamentul Diviziei 17 a Infanterie din Oradea, are nevoe de 300 (trei sute) vagoane lemne de foc esenţă tare (stejar, gorun, carpen, fag, etc.) de preferenţă chiar din raza judeţului Bihor, iar lemnele depozitate pe rampa staţiei de C. F. principală.

Doritorii se pot prezenta la Serviciul Intendenţei acestui Comandament, Cazarma Regele Ferdinand I., cu oferte închise, până în ziua de 10 Decembrie a. c., în orice zi, în orele oficiale, arătând condiţiunile şi preţul de furnizare.

Şeful Serviciului Intendenţei
Lt.-col. *Indesciftabil.*

No. 12014 din 6—XII—1925.

Nagy képzett mozdonyvezető azonnal felvétetik.

Jelentkezni lehet Gör. Kath. püspökség Érdőszemére, Belus — Bihor.

Nagy „Modell Album" és ezenkivül minden divatlap legujabb száma kapható a Weiss Hirlapirodában.

Ágy-fém compo- világhirü márka **TORPEDO**
minden tekozatban 5—83% ig. garantált, továbbá angol ón, spanyol ólom tömbökben, valamint »Regulus« jegyü antimonium állandóan raktáron.

KREBS & STERNBACH
Bucuresti, Strada Cosminului No. 2.
Sürgönycim: »Krebs Bucuresti«.

Reprezentant: **LONY LEBOVITZ**
Oradea, Strada P. Goga (Baros-u.) 9.
Sürgönycim: LOBOVITZ.

1913 — 925 ex.

Publicaţiune de licitaţie

Subscrisul executor judecătoresc, în baza deciziului de sub No. 1925 G. 1—1 al judecătoriei de pace Marghita, aceasta publică, că mobilele grâu, fân şi hambar, puse în sechestru judecătoresc cu prilejul efectuirei execuţiunei indestulire ordonată în favoarea dr. Szabó Gheorghe, domiciliat în Marghita, contra urmăritului, pentru suma de 2700 lei capital, 12 la sută interese, începând dela 7 Maiu 1925 şi 1824 lei spese stavenite, care mobile sunt estimate la 13500 lei, se vor vinde prin licitaţiune publică, ce se va începe la 15 Decembrie 1925, la ora 11 a. m., în comuna Cheţ la locuinţa urmăritului, acela care va oferi cel mai mult, pe ângă plătirea sumei în bani gata. In caz de lipsă, vânzarea se va face şi sub preţul de estimaţiune.

Notez, că licitaţiunea se va ordona şi în favoarea creditorilor, cari au câştigat şi drept de ipotecă executional, ridicat la putere de drept.

Marghita, la 27 Nov. 1925.

Antoniu Török, d jud.

Taxarea licitatiei 40 Lei.

Nagyban. Kicsinyben.

JÁTÉKÁRUK

Ezen szakma legnagyobb kiállitása.

A mai napig megjelent legfrissebb ujdonságok.

Ne vásároljon, mig raktárunkat meg nem tekinti. Áraink olyan olcsók, hogy vernek minden konkurrenciát. — Játékáruk legolcsóbb árakon szerezhetők be a **legnagyobb romániai áruház- és lerakatnál:**

„ODEON"

BUCURESTI, Calea Victoriei 79. (a fehér templommal szemben)

MEDVE-FONAL

Meinl A. örökösei Wien gyártmányu

a legjobb fehér- és ágynemü

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundaţia pentru Şcoală - BCU Cluj-Napoca.

Aprohirdetés egy szó ára 4 Lei, vastag betűvel 8 Lei. legkisebb hirdetés 10 szóig 40 Lei.

HÁZASSÁG

Özvegy 46 éves női divatszalón tulajdonos német anyanyelvű, perfect francia varrónőt, kinek önálló lakása van, házasság céljából keres. Esetleg vagyonos özvegyet elvenne. Választ lehetőleg németül Karácsony jeligére a Hegedüs Hirlapirodába kér. 5630H

LAKÁS

Bútorozott szoba azonnalra kiadó Str. Titu Maiorescu (Menház-utca) 8 udvarban jobbra. 5602

Egyesületi iroda részére **bútorozott szoba** keresteltik város központjában. Ajánlatokat „Állandó" jeligére a kiadóba kérünk. 5641

Beköltözhető 5 szobás uj ház sürgősen, 250 ezerért eladó. Str. Vasile Conta (Halász-u.) 28. 5633

Két vagy három szobás modern lakást a központban megvételre keresek. Steiner sütöde. Reg. Ferdinánd 23. 5625H

Alkalmazás

Tanuló leányokat felvesz a Pelikan-Milli boritékgyár Strada Regele Ferdinán 20.

Házmesternek ajánlkozom Cimet a Hegedüs Hirlapirodába kérek. 5600H

Hetest, ki lakást kaphat, keres „Sunfeld" nyomda, Béke-utca 7., volt püspökségi major.

Tanulóleányt vagy fiut azonnalra felvesz Nyakkendő-üzlet. Strada Rimanóczy 1. 5632

Mindenes leányt gyermekek mellé német vagy magyar leányt keresek. Márki Béláné Piața Viteazul (v. Nagypiac-tér) 11. 5638

Vegyészeti szakmában jártas tisztviselőt keres a Moskovits Ipartelepek. — 5620

Érettségizett fiatal ember több évi gyakorlattal állást keres. Cimet a Hegedüs Hirlapirodába kér. — 5627H

Kifutó fiu felvételik Str. Crucii (Kereszt-utca 2., üzletben. 5622

Veszünk bútorokat, szőnyegeket

teljes lak- és iroda berendezéseket, Wertheim kaszszát, zongorát, csillárokat, porcellánokat, régiségeket stb. — Meghivásra házhoz megyünk.

Frenkel és fia

butor, szőnyeg és régiségkereskedők, Strada General Mosoiu, (volt Mezey Mihály-utca) 10 szám.

Adás-Vétel

Berlini házakat magas áron megvételre keresek. Ajánlatokat „Mercur" jeligére a Hegedüs Hirlapirodába kérek. 5616

Eladó központban több magánház 1.150,000. 1.500,000. 1.200,000. Főuton három ház 1.500,000 3.700,000 és 520,000. Kettő szép ház üzletekkel 4 és 8.000,000 leu. Három udvaros 10 üzlettel, 20 lakóval 50,000 dollár. Toma Józsefnénál, Str. Tache Ionescu (Körös-utca) 21. 5544

Háziszőttes szőnyegek nagyon olcsón kaphatók — Weinbergernénél, Strada Cuza Voda (Szacsvay-u.) 2. 5572

Harmoniumot keresek megvételre helyben vagy vidéken. Dr Gyenge János, Str. Simeon Ștefan (Bethlen-u.) 11. 5580

Bőrkabát 14 éves fiunak való, férfi ruha darabok és cipők eladók. Str. Cuza Voda (Szacsvay-utca) 43.

Maga még nem tudja

hogy gyári árban vásárolhat mindennemü vászon, len, damaszt- és kelengye-árut

30, 60, 90, 120 és 150 napra

beosztott heti vagy havifizetési feltételekkel, a most megnyilt

Textil Centrala

gyári lerakatban.

Bulev. Reg. Ferdinand 18.

RAFIA

előnyös árban kapható

Mc. Kechnie Brothers Ltd.

Str. C. A. Rosetti 3. Bucureşti.

Francia saarvidéki szénből készült

gázkoksz

9000 kaloria hőegységgel

ismét kapható

ECONOMIA

kereskedelmi és ipari r.-t. Oradea, Piața Mihai Viteazul (Nagypiac-tér) 1. szám.

Telefon 8-58. Telefon 6-44.

Szörme ujdonságok

Leichner szűcsnél,

Str. Episc. Ciorogariu

Rimanóczy

Műbútor és Parkettgyár R.-t. Str. Clujului 117. TELEFON 2-79 sz.

Irodabútorok, műbútorok I. és II. oszt. parketták. Fenyő és tölgy fürészáruk. Bérvágás gatteren. Mindennemü ládát, összeszegezett és szétszedett részekben megrendelésre azonnal szállitunk.

Kettő kemencés pékmühely felszereléssel, raktárral, üzlettel lakással azonnalra kiadó. Erdeklődni Aradi-ut 19. 5635

38-as jókarban levő női hócipőt megvételre keresek. Cimet a Hegedüs Hirlapirodába kérek. 5628H

Korcsolyát (nőiti 36—38-as cipőre vennék. Cimet a Hegedüs Hirlapirodába kérek. 5629H

Gyermekkocsit szépet megvételre keresek. Cim a Hegedüs Hirlapirodában. — 5626H

Budó-pusztai gazdaságunkból eladunk 100 drb. 10 hónapos tenyészkocát, 20 drb. 10 hónapos tenyészbant és merinói tenyészkosokat. Moskovits Adolf és fiai Strada Aurel Vlaicu Vámház-u.) 5634

Férfi átmenőkabát sovány alakra és egy öltöny eladó. Str. Manasteri (Zárda-utca) 1. sz. I. emelet, 1 a.

2 teljesen jó férfiöltöny és egy rövid bélelt férfi téli kabát eladó. Strada Crucii (Kereszt-utca) 2., üzletben. 5621

Egy 3. H. Gancz villanymotor eladó. Cim a Hegedüs Hirlapirodában. 5631H

Bizományba elfogadok márkás porcellánokat, üveg nemüket, — szőnyegeket, ebédlőszervizeket, fehérnemüket, disztárgyakat, kézimunkákat, könyveket, gyermekjátékokat stb a karácsonyi vásárra „Ardeal" iroda, főposta mellett. Telefon 203. Meghivásra vidékre is megyek.

Ridikülök

gyártását megkezdettük és azokat eredeti

gyári árban árusitjuk.

Nagyváradi Bőrönd-áru és táskagyár

Str. Cuza Voda (Szacsvay-u) 18

200 drb elsőrangu uradalmi hizott disznó

páronkint 400 kilogram prompt átvételre

olcsón eladó.

Thomas Binder & Söhne és Zikeli

szalámigyárában — Mediasch.

BERGER & Co. G.M.B.H. Gépgyár és Vasöntöde

Berg.-Gladbach (Rheinland)

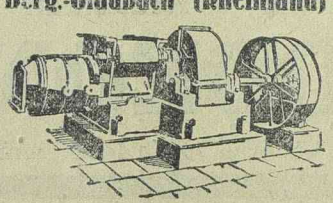

szállitja 50 éves tapasztalataira támaszkodva az

aprító-gépeket,

mint: kőtörőket, hengermüveket, golyósjáratokat

Téglagyári-gépeket

CHAMOTTE- és SILIKA-MÜVEKET mindennemü az uj kornak megfelelő berendezésekkel,

Emelő- és szállitó berendezéseket

Kivitel minden országba

Szakszerü felvilágositásokkal minden időben rendelkezésre áll a romániai vezérképviselet

Dr SCHULTZE & Co. Sibiu (Nagyszeben)

Különfél

Ruha varrást lesabb árban a legvitelben készit Ügyanott egy fi teljes ellátást, kást kaphat Frie Str. Gen. Mosoiu

Gephimzési vál és rendes varrócsón tanitok. állandóan kapha Str. Plevnei Tim

Ügyes varrónő munkát keres, h ajánlkozik. Cime Joián, Str. Dimitr mir (Beöthy Od

50.000 lejjel kere birtokos társat se láshoz máj.us 15-i lei garantát hasz lett. Dr Váradi Parcul Traia 12.

Plissé és gouvré nagyon olcsón Strada Alexandri utca) 22. kapuval

300.000 lei kölcs sittatik. Cim: Zin véd, Oradea, Ste tában.

Fehérnemü jav stoppolást szépen olcsón vállalom. Pappné, Str. I. C. Sáaniszló-utca) 44

UJ ÓRA és ékszerjav helyemben mind órák javitását sza és jutányosan v

Dr BÁRDOS Str. Nicolae (Lukács György-ut

Reméle tudja már, ho „Palace"-ba **VIZUMOZ DEUTS** a lutár Utleveleket eli

HOCIPŐ KALOCSN talpalását, tökéletesen **Rosch** Alexandri (Teleky)-

ÓRÁ ékszerek eladása szerü javitása a lplikáltabbig **TISZAY-** Alexandri (Teleky) Jutányos árak. Prec

Nyomatott Sonnenfeld Adolf R.-T. körforgógépén.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.